

2289 5/12 18: 1. Beh. af F. t. L. om Nedsættelse af en Kommission ang. Forsvarets fremt. Ordning. 2290

at vi har faaet Ret, og at de Folk, der drev Agitation fra den modsatte Side, har faaet Uret.

Med Hensyn til Ministerens Udtalelser om den Forsvarsordning, vi nu har, Venstres Ordning af 1909, indrømmer altsaa den ærede Minister, at han har brugt de af mig citerede Udtryk og har sagt om denne Ordning, at den var værre end ingen og vilde kunne føre os ind i et nyt 1864, og at det var mere et Vaaben i Fjendens Hænder end i vore. Denne Udtalelse har Ministeren altsaa anvendt om den Forsvarsordning, som han selv paatog sig Ansvar for at føre ud i Livet. Den ærede Minister mener, vi bør alle sammen være lykkelige ved i Farens Stund at have en Minister, der tør paatage sig et saadant Ansvar. Jeg vil overfor den ærede Minister sige, at jeg vilde være lykkeligere ved at have haft en Minister, som paa det Tidspunkt, han stod overfor Ansvar for at bruge en Forsvarsordning, han selv havde karakteriseret saadan, var gaaet sin Vej og havde sagt: Denne Ordning tør jeg ikke efter min Overbevisning om dens Værdi paatage mig Ansvar for at føre ud i Livet. Der maatte vel være andre Ministre at finde, som ikke delte denne Betragtning af den ærede Forsvarsminister, men alligevel tilhørte eller stod det radikale Venstre nær.

Forsvarsministeren (P. Munch): Det ærede Medlem udtalte, at Mineudlægningen i 1914 var foretaget efter Forhandling med andre Magter, efter Aftale — saaledes forstod jeg det ærede Medlem — med andre Magter. Jeg maa erklære, at denne Opfattelse ikke er rigtig. Dernæst maa jeg sige, at jeg anser det for givet, at Mineudlægningen blev af den store og afgørende Betydning, som jeg nævnede før, men deri at se et Bevis for, at de Anskuelser, der forfægtedes fra vore Modstanderes Side i 1909, var de rigtige, forekommer mig dog ganske urimeligt. Den Mineudlægning, der fandt Sted, selve det, at Danmark besluttede sig til at bevare Forbindelsen mellem Landsdelene, at lette det Neutralitetspoliti, der skulde føres fra dansk Side paa Søen, ved Hjælp af Mineudlægningen, strider paa ingen mulig Maade mod Karakteren af den Ordning, som vi fra vor Side

havde været Talsmænd for under Forhandlingerne i 1909.

Dernæst vendte det ærede Medlem tilbage til de Udtryk, jeg under Forhandlingerne den Gang har benyttet om Militærordningen af 1909. Det ærede Medlem understregede stærkt, at jeg havde sagt om denne Ordning, d. v. s. om Københavns Befæstning, at den snarere vilde kunne blive et Redskab i andres Hænder end et Middel til Betyggelse for os. Jeg mindes naturligvis ikke, om det var akkurat saaledes, Ordene faldt, men den Tanke var i hvert Fald min paa det Tidspunkt og er det unægtelig vedblivende. Den Tankegang, vi forfægtede, var den, at denne store Fæstning, som vi ikke kunde skabe tilstrækkelig Styrke til selv at sikre, netop gennem sin Tilværelse i visse Krigssituationer mellem fremmede Magter rummede stor Fare for Danmark. Hvis det ærede Medlem vil se mine Udtalelser fra den Tid efter, vil han for øvrigt erfare, at det ikke var under Krigssituationer, hvor store Koalitionser stod overfor hinanden baade til Lands og til Søs, men under andre Krigssituationer, jeg mente, der knyttede sig den største Fare til Tilstedeværelsen af denne Fæstning i den Tilstand, den fik ved Ordningen af 1909. Men saa er det, det ærede Medlem siger, at naar jeg har fremsat saadanne Udtalelser om vor Militærordning af 1909, var det ikke rigtigt, at jeg paatog mig Ansvar for at anvende den, men, sagde det ærede Medlem, saa vilde han hellere have haft en Minister, der vilde være veget tilbage for dette Ansvar, og som Følge deraf var traadt af fra den Stilling, han stod i, for at overlade til en anden, der stod i eller i Nærheden af det radikale Parti, at administrere Ordningen af 1909. Jeg tør sige, at ingen af dem, der ydede det radikale Venstre paa Rigsdagen Tilslutning, paa det Tidspunkt vilde have været i Stand til at administrere Ordningen af 1909 ud fra noget andet Synspunkt end det, jeg anlagde. Enhver anden, der kom til, vilde have staaet ganske i samme Stilling som jeg med Hensyn til Vurderingen af de Farer, der knyttede sig til denne Ordning. Og han vilde derfor, hvis det ærede Medlems Opfattelse er rigtig, have haft nøjagtig den samme Forpligtelse til at træde